

~~612~~ - 28
7

Ú r a d n á z p r á v a

Povereníctva vnútra z vyšetrovania protištátneho sprísahania .

Pri vyšetrovaní protištátnej činnosti , výsledkom ktorého bolo odhalenie organizácie Ďurčanského na Slovensku, takzvaného Slovenského akčného výboru, prišla Štátna bezpečnosť k novým poznatkom o protištátnej činnosti.

nové
Tieto/poznatky viedly k zatýkaniu ľudí z kruhov inteligencie, ktorá zastávala dôležité miesta v živote politickom a hospodárskom . Už z predbežných výsluchov bolo jasné, že ide o skupinu orientovanú prevážne na Karola Sidora, na rozdiel od predošlej skupiny, ktorá bola orientovaná prevážne na Dr. Ďurčanského. Tieto dve skupiny sa však svojimi príslušníkmi , spôsobami práce a spojením v mnohých prípadoch preplietajú .

Tento novší prípad odhalenej protištátnej činnosti je zo stanoviska Štátobezpečnostného najnebezpečnejší, lebo ľudia v ňom zúčastnení zaujímali dôležité miesta v politike , v hospodárstve a financiách a mali možnosť bez podozrenia odchádzať za hranice pod titulom štátnych záujmov.

Jadrom tejto skupiny bola spoločnosť intelektuálov okolo Dr. Jána Kempného , poslanca za DS t.č. vo väzbe Krajského súdu v Bratislave, a jej účastníci sú : Dr. Imrich Kruliak , tajomník povereníka výživy, Dr. Jozef Staško , poslanec DS, Dr. Jozef Optulovič , právny zástupca katolíckej cirkve , Dr. Jozef Kosorín , referent Povereníctva pôdohospodárstva, Ing. Ferdinand Jurčovič , zástupca

oblastného riaditeľa pre potravinársky priemysel , Ing. Štefan H o r v á t z Obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave, Dr. Ferdinand H l e d í k , asistent ženskej kliniky v Bratislave, Pavol Č a r n o g u r s k ý , redaktor Katolíckých novín, Dr. Ján M i k u l a , prednosta právneho odd. Centrokooperácie a iní, ktorých mená pri terajšom stave vyšetrovania nie je možné ešte uviesť.

Táto skupina ľudí nadviazala styky so zahraničnou emigráciou a to cez Ing. J u r č o v i č a na Petra P r í d a v k a v Londýne a Dr. K i r s c h b a u m a vo Švajčiarsku , ďalej na Karola Sidora , Dr. Ferdinanda Đurčanského a na Dr. Jozefa Mikulu .

Príslušníci tejto skupiny pracovali za ten istý cieľ, ako skupina Dr. Đurčanského t.j. za rozbitie ČSR a za utvorenie samostatného Slovenského štátu v rámci stredoeurópskej federácie národov. Ako bolo vyšetrovaním zistené, základy pre túto skupinu boli položené za Slovenského štátu a to jednak piešťanským sjazdom mladých ľudákov januári r. 1945 a potom krúžkom okolo Dr. Đurčanského . Príslušníci krúžku Đurčanského rozdeliac sa na skupinu kompromitovaných , ktorí museli ujsť za hranice a skupinu menejkompromitovaných , ktorí zostali v obnovenej ČSR započali v ilegálnej práci proti ČSR doma i za hranicami . V tejto práci snažili sa postupovať koordinovane. Pre tento cieľ nadviazali vzájomné styky prostredníctvom kuriérov. Túto kuriérnu službu obstarávali domáci príslušníci tejto skupiny , lebo mohli bez podozrenia a pod titulom úradných ciest , cestovať do cudziny .

Príslušníci tejto skupiny postarali sa tiež o útek Dr. Jozefa M u r í n a za hranice v lete t.r. Túto akciu previedli spolu so šmelinármi - pašerákmi, s príslušníkmi finančnej stráže a za pomoci dvoch príslušníkov čs . vyslanectva vo Viedni . Murín bol prevezený na diplomatickom aute čs. vyslanectva vo Viedni .

30
-644-
3

Dr. Murín niesol so sebou podpisy Dr. Jozefa Tisu na čistých hárkoch, ktoré mali slúžiť, ako podklad pre prevolania slovenskej emigrácie za Slovenský štát a jeho právnu kontinuitu.

Ďalej príslušníci tejto skupiny dali sa do cudzích služieb Československu neprajne naladených mocností, ako špioni a sbierali zprávy z prostredí politických, hospodárskych a vojenských. Tieto zprávy odovzdávali Dr. Jozefovi Mikulovi, ktorý medzi emigráciou v Rakúsku, ako platený špion cudzej mocnosti organizuje zpravodajskú sieť.

Hoci akcia Štátnej bezpečnosti bola v poslednom čase v prúde, udržiavali do posledných dní niektorí príslušníci spojenie so zahraničnou emigráciou.

Tak Dr. Optulovič poslal v druhej polovici októbra 1947 určitého hospodárskeho činiteľa pod titulom úradnej cesty do Ríma k Sidorovi pre inštrukcie, ktorými sa mali orientovať v terajšej politickej situácii príslušníci takzvaného katolíckeho krídla v DS.

Taktiež pre Sidora zháňal Dr. Optulovič devizy a snažil sa nejakou cestou mu ich dopraviť. Postupom vyšetrovania prichádza Štátna bezpečnosť a z výsledku týchto, ako aj predošlých sa potvrdzuje skutočnosť, že akcia Štátnej bezpečnosti prišla v najvyšší čas, nakoľko odhalené sprísahanie zasahovalo nielen do širokých vrstiev ľudu, ale aj na miesta zodpovedných činiteľov štátu.

V Bratislave, dňa 3. novembra 1947.